

fiber paa samme Fod som Bibliotheker. Og saa af en anden Grund vil det have sin Betydning, at denne Lønningslov bliver gennemført, idet det ikke kan nægtes, at der næppe er noget Omraade i vor Administration, hvor Forholdene i den Grad ere blevne forandrede i den sidste Menneskealder, som paa Arkivomraadet. Siden 1848 ere Arkivsagerne jo voget i et aldeles enormt Omfang, og det er, netop efter Folketingslovens Opfordring, lykkedes efterhaanden at samle saa godt som alle de ministerielle Arkivsager i Hovedarkivet, og efter hvad man kan se af Motiverne, arbejder Kultusministeriet stadig i samme Retning, at faae Alt samlet der. Men Følgen er, at Arbejdet voget i en enorm Grad, og den nuværende Gehejmearkivar har ogsaa faaet paalaagt Hvervet som Arkivar for Kongerigets Arkiv. Derfor kan man vel nok sige, at der her næsten er en paatrængende Nødvendighed til Stede for meget snart at faae en Omordning af Lønningsforholdene og overhovedet af Embedsmændenes Stilling ved Arkivet. — Med Hensyn til disse Embedsmænd er der nogle enkelte Punkter, jeg vil henlede Opmærksomheden paa. Der er her i Landet saa meget saa Porte, der staa aabne for Ikke-Akademikere. Der findes jo her i Landet, desværre kan man sige, ogsaa med Hensyn til videnskabelig Dygtighed en Overtro paa den akademiske Dannelse, som er alt andet end heldig, og som har vist sig skjæbnesvangere for mange Begavelser, der sidde rundt om i Landet. Jeg tror, at det vilde være heldigt, om Folketingsloven paa en eller anden Maade ved Behandlingen af denne Lov kunde lægge Kultusministeren paa Sinde ikke at være altfor tilbøjelig til at begunstige Akademikere paa Ikke-Akademikeres Bekostning. Kultusministeren har jo ganske vist ved Besættelsen af de nuværende Arkivposter taget et saadant Hensyn, og jeg tror, at det vilde være ganske heldigt for hele vor Udvikling, ogsaa for den historiske Videnskabs Udvikling, om det ligesom blev slaet fast, at Arkivembederne staa aabne for Alle uden Hensyn til nogen Examen, naar man paa den anden Side havde sikret sig, at den paagældende Embedsmand var i Besiddelse af den tilstræffelige Dygtighed.

Jeg kunde have ønsket en enkelt Bestemmelse endnu i dette Forslag. Alle, der have fulgt med den Udvikling, vort Arkiv har undergaaet i de senere Aar, vil have lagt Mærke til, at Arkivet er blevet meget mere tilgængeligt for Offentligheden, og har faaet en meget større Tilbøjelighed til at lade Offentligheden tilflyde Dplysninger af det store Materiale, det sidder inde med. Endnu

i dette Aar, i Anledning af Stavnshaandseftesten, har Arkivet ladet udgaa en meget interessant Bog: „Regjeringslister 1784“, med en Mængde værdifulde Dplysninger og Aktstykker, der jo kaste et meget eendommeligt Lys over denne Omvæltning ved vort Hof. Jeg tror, at den Sum, der aarlig gives paa Finantsloven til Udgivelse af den Slags Arbejder, burde forhøjes, saaledes at Arkivet kunde blive i Stand til i noget større Maal end hidtil at udgive den Slags Sager. Saavidt jeg veed — jeg tør ikke udtale det med Bestemthed — er et enkelt Arbejde, som Arkivet havde begyndt Udgivelsen af: „Rancelliets Brevbøger“, vistnok blevet standset, dels af Mangel paa Penge, dels maaske af Mangel paa Arbejdskraft. Jeg kunde have ønsket, at dette Forslag havde indeholdt en Bestemmelse om at støtte Udgivelsen af de Aktstykker, der have særlig Interesse for vor Historie, noget fyldigere, end det hidtil er flet. Jeg skal med disse Bemærkninger varmt anbefale dette Forslag til Thingets Fremme, og haabe, at vi endnu i dette Aar maa faae Udbytte deraf.

Beth: Det ærede Medlem, som nu satte sig, var enig med mig i den store Betydning, Bevarelsen af vore Arkivalier har; det tror jeg vel heller ikke, at der med Frie kan være delte Meninger om. Derimod var der Uenighed mellem det ærede Medlem og mig angaaende, hvorledes Arkivalierne burde bevares. Det ærede Medlem mente, at den Decentralisation, som er foreslaaet i Lovforslaget, er ikke stor nok, og at der burde oprettes langt flere Arkivsteder, end Lovforslaget foreslaar, medens jeg talte for den modsatte Mening, at det var bedre at samle det Hele her i Kjøbenhavn, hvad ogsaa Motiverne egentlig gaar ud fra, end at sprede det, som foreslaaet i Lovforslaget, paa 3—4 Steder. Ja, jeg vil sige: En af Delene, enten samler man det og centraliserer det, eller ogsaa gjør man det Modsatte; men det, som her foreslaas i Lovforslaget, er efter min Mening en uheldig Mellemting mellem disse to Meninger, som det ærede Medlem, der nu satte sig, og jeg have tilladt os at fremsætte. Jeg har havt Leilighed til at bemærke, at det frembyder store Ulemper, naar man ikke har, hvad man skal bruge i en vis Sag, som man studerer, og dette vil være Tilfældet, enten man studerer den — som jeg har været i det Tilfælde at gjøre — af praktiske Hensyn, fordi man skal bruge Dplysninger under en Rets sag, eller man studerer den af historiske Hensyn, som det ærede Medlem fortrinsvis betonedde. Jeg har som sagt lagt Mærke til, at det